

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איטש לרענהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כט אייר תש"פ: הדלקת נרות: ירושלים 6:59 תל-אביב: 7:14 חיפה 7:07 מוצאי שבת: ירושלים: 8:16 תל-אביב: 8:18 חיפה: 8:20 ר"ת: 8:51

פרשת במדבר

החזקת לומדי תורה

"ותומכיה מאושר"...

סיפר הגאון רבי חיים פלאגי זצ"ל (בספר עמודי חיים): "אבותינו סיפרו לנו כי בעירינו איזמיר היה איש כשר וירא שמים, אוהב תורה ולומדיה ומחזיק ידי לומדי תורה ושמו רבי יצחק פרחי. כאשר היה רואה כי אחד מתלמידי החכמים העוסקים בתורה חי בדוחק גדול ומתכוון בשל כך לנטוש ולעסוק במסחר לפרנסתו, היה אומר לו לחזור ללימודו וכל מחסורו יהיה עליו.

באחד הימים ראה רבי יצחק פרחי כי מסחרו אינו עולה יפה והוא מפסיד ממסחרו, הפריש מיד סכום גדול שעלה כדי מחיה של שתי שנים, ובסכום זה פירנס את אחד מרבני העיר כדי שיוכל ללמוד תורה בהרחבה [אף שכמובן סכום גדול זה שהפריש ממאזן הכספים הכביד מאוד על מסחרו, שעלול היה לגרום לו פשיטת רגל].

ומסיים רבי חיים פלאגי: "הקב"ה עשה נס לרבי יצחק פרחי וחזר לקדמותו עם עושר מופלג והארץ ימים והגיע לגבורות... אשריו ואשרי חלקו..."

סוד קיומם של הישיבות והכוללים...

בשנים הראשונות לקום המדינה היה המצב הכלכלי קשה מאוד לישיבות ולכוללים. כינס אז "ועד הישיבות" אסיפה מיוחדת שהשתתפו בה כל ראשי הישיבות והכוללים דאז, הרבנים העלו הצעות שונות היאך לגייס כספים, כל אחד ורעיונו.

לאחר מכן כיבדו את הרב מפוניבז' – הגרי"ש כהנמן זצ"ל לשאת דברים, בתור ראש ישיבה ותיק ומנוסה בגיוס כספים, ואשר היה ידוע בהצלחתו המיוחדת בכגון דא, ובסייעתא דשמיא הגדולה שזוכה לה. הכל קיוו לשמוע ממנו תכנית מקורית היאך לצאת מהמשבר הגדול.

נעמד הרב מפוניבז' ואמר את הדברים הבאים: "הנה שמענו כאן כל מיני דיבורים שהישיבות בסכנה גדולה ועומדות להסגר. שמעתי מהחפץ חיים: ישיבות לעולם לא יסגרו בגלל בעיות גשמיות, אלא רק בגלל בעיות רוחניות, ולכן נתחזק כולנו בישיבות ובכוללים ברוחניות ובלימוד התורה ביתר שאת וביתר עוז והקב"ה יעזור ויצליח דרכינו".

הלמות עמלים

לתמוך בלומדי תורה כדי שיוכלו לעסוק בתורה ללא טרדות!

נלמד מהפסוק: "מטה זבולן" (פרק ב-ז)

ולכאורה, מדוע לא נאמר "ומטה זבולן" (עם ו' החיבור) כדרך שנאמר בשאר שבטים: וכתב בעל הטורים ליישב: "לפי שזבולן היה מפרנס לישיבה, וראיתי בתנחומא הטעם שלא אמר "ומטה" זבולן כמו שכתב בכולן, ללמד שהיה זבולן עוסק בפרקמטיא ונותן לתוך פיו של ישיבה, ולפיכך לא רצה הכתוב לעשותו טפל לו, לומר ששכרו גדול כמותו. וכן הוא אומר "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר". וכתוב: "כי בצל החכמה בצל הכסף", לכן חשוב הכל כמטה אחד, וכאילו אמר יששכר מטה זבולן".

כתב החזון איש באיגרותיו (קובץ אגרות ח"ב סז): "כל ישיבה שעולה בידי חרוצות לייסודה, היא בית מבצר וחומת אש לתורה ולמצווה בארץ". ובאיגרת אחרת הוסיף: "מאוד אני שמח בכל ישיבה הנוסדה בארצנו הקדושה, כי אין לנו שיעור רק התורה, והישיבות הן מבצרי התורה... ואשרי מי שזכה לקחת חלק בבנין הישיבה אשר זכותו יעמוד לו לנצח".

וכאשר חגגו את שמחת "חנוכת הבית" של בנין הישיבה החדש בראדן, אמר החפץ חיים: "כל יחיד בכל דור ודור צריך שיהיה לו חלק בבנין המקדש ככתוב "וכן תעשו", ודורשים חז"ל "לדורות הבאים". בימינו הישיבות זה המקדש, מפני שבאותו מקום בו מתרכזים ד' אמות של הלכה, שם שכינה שורה.

ואולם, כמובן, העיקר בזה שיהיו בתי הכנסת ובתי המדרש מלאים כל יום, תמידין כסדרן, במתפללים ולומדי תורה, ולא שישארו ח"ו רקים ושוממים, שהרי זו המטרה ליחד מקום שתהא השכינה שורה בו וממנו יופץ אור התורה לכל בית ישראל.

נמצא, כי החובה הראשונה המוטלת על נדיבי העם, לראות שאכן ישמע בהם קול התורה. ולשם כך עליהם לחזק את לומדי התורה ולתמוך בהם בממונם. שהרי בלימודם הם מזכים ומטיבים לכל העם.

והנה בחודשיים האחרונים, נוכח מגיפת הקורונה, נותרו לצערינו בתי הכנסת ובתי המדרש ריקים ושוממים מאין יושב. ובעלון פרשת "צו" הארכנו והוכחנו (מסיפור המגיפה הנוראה שהשתוללה בעיר אוסטרמה) כי וודאי בא לעורר על תיקון ענין שיחות החולין בבתי הכנסת בשעת התפלה, או בשעת לימוד התורה בבתי המדרש. (ואשר בקבלת התיקון נעצרה אז המגיפה הנ"ל). וזה מחייב, שכאשר יפתחו מחדש בתי הכנסת ובתי המדרש, בקרוב בעז"ה, יכנסו לתוכם המוני בית ישראל עם כל "המורא מקדש", בחיל וברעדה, בשמירה יתירה על קדושת "בית מקדש מעט".

ולבטח מאת ה' היתה גם זאת, אשר מטבע העולם, מתרגלים ומסתגלים למניני התפילות במרחבים הפתוחים באויר הצה, ונוטים לשכוח עד כמה הכרחי וחיוני עבורינו מקום התפלה הקבוע והמקודש. לכן באו עלינו בשבוע זה ימי השרב הלוהטים להזכירנו שאין זה מקומינו מחוץ לבתי הכנסת ובתי המדרש.

מצוה ללמד תורה לתלמידים, גם אם אינם בניו ובני בניו!

נלמד מהפסוק: "ואלה תולדות אהרן ומשה" (פרק ג-א)

וכתב רש"י (עפ"י גמ' סנהדרין יט:): ואינו מזכיר אלא בני אהרן ונקראו תולדות משה, לפי שלמדן תורה... שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. עכ"ל. ומוסיף השל"ה הק': ולא תאמרו "כאילו" ילדו, ולא ילדו ממש. כי אדרבה הוא ילדו בעצמו, כי אביו ואמו נתנו לו הגוף, והרב משפיע בו נשמה... על כן אשרי מי שעושה כן ולומד ומלמד בן חברו תורה, ובחינם, אז שכרו כפול מן השמים. עכ"ד.

מכך שהחשיבו חז"ל את המלמד "כאילו ילדו", מבינים, עד כמה אין זה מהדברים הקלים ללמד תלמידים. כדוגמא הממחישה זאת הביא פעם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל את ביאורו של הגרי"ל חסמן זצ"ל על מה ששאל משה רבינו את הקב"ה: האנכי הרייתי את כל העם הזה אם אנכי ילדיתיהו... מאין לי בשר לתת לכל העם הזה? (במדבר יא). ותמוה: וכי אם כן ילד אותם מהיכן יהיה לו בשר במדבר?

אלא התרוץ: אם זה ילד שלו, היה מתאמץ ומשיג עבורו בשר אף במדבר. כי עבור ילדו שלו מוסרים את הנפש. "ובחינה כזו של מסירות נפש" - הוסיף רש"י - "אמורה להיות גם אצל המלמד בן חברו תורה, כאילו ילדו..."

הגמרא (בבא מציעא פה:) מספרת כיצד לימד רבי חייא תורה לתלמידים באופן שלא תשכח תורה מישראל, הוא זרע פשתן וממנו קלע רשתות לצוד בהם צבאים. את בשרם האכיל ליתומים ומהעורות שלהם התקין מגילות קלף וכתב עליהם חמשה חומשי תורה. והיה נכנס לעיר ומלמד בה חמשה תינוקות [לכל אחד חומש אחד] והיה שונה ששה סדרי משנה לששה תינוקות [לכל אחד סדר אחד].

ותמה המהרש"א: מדוע הוצרך רבי חייא ליטול על עצמו את כל הטרחה הרבה הזו, כלום לא יכל לקנות בהמה בשוק בשביל עורה? וביאר המהרש"א, משום שרצה רבי חייא שכל המלאכה מתחילתה ועד סופה תעשה רק לשם שמים ללא כל כוונה נוספת.

נמצאנו למדים, שכלל שהכלים - באמצעותן מלמדים תורה לילדי ישראל - יוכשרו יותר במחשבת קדושה וטהרה, כך תהיה ההשפעה החיובית על התלמידים טובה יותר.

ואכן כתב החזון איש (בספרו אמונה ובטחון פרק ד-טו): "מן המפסידים היותר עיקריים, היות מלמד לרבים בלתי שלם במדותיו. המחנך הבלתי שלם הפסידו כפולים. בצד אחד אינו יודע תורת המוסר ואינו יודע על מה להקפיד... ואף אם ליקחו טוב ונכון, אחרי שאין תוכו כבדו, אין דבריו נכנסין אל לב החניך, ולא עוד אלא שלומד [החניך] ממעשיו יותר משיעוריו..."

ידועה אמרת התנא (אבות פ"ב מ"ח) "אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת". והיינו: שאל תחזיק לעצמך את מה שלמדת אלא תלמד תורתך לאחרים. שאם לא כן, לשם מה נוצרת?

והביא הגרי"ש אלישיב זצ"ל ראיה לכך, ממה שאמרו חז"ל (נידה ל:): בזמן שהתינוק במעי אמו בא אצלו מלאך ומלמדו כל התורה כולה וכשיוצא לאויר העולם בא מלאך וסוטר על פיו ומשכחו כל התורה. ומעתה אם תכלית האדם היתה לדאוג רק לעצמו, הרי הוא כבר ידען ולמדן גדול במעי אמו, אלא מכאן שהאדם נולד כדי ללמד אחרים.

הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל למד ענין זה מהפסוק "אל יתהלל חכם בחכמתו". כלומר: אין לו לחכם מה להתעלל אם ישאר רק בחכמתו לבדו, היינו שישתמש בחכמתו רק לעצמו. "כי אם בזאת יתהלל המתהלל" - אימתי יכול החכם להתהלל בחכמתו? "השכל וידוע אותי" - אם ישכיל וידע לעשות כמוני "כי אני ה' עושה חסד" - כלומר: כמו שאני משפיע חסד על העולם, אף על החכם להשפיע מחכמתו לאחרים, ללמדם ולהחכיםם. "כי באלה חפצתי נאום ה'" - זהו חפצי ורצוני שיעשו כמוני.

"כאילו ילדו..."

סיפר הגאון רבי יחיאל מיכל פינשטיין זצ"ל שבעת שהיה הגאון רבי שמעון שקאפ זצ"ל, בערוב ימיו, בבית חולים בוורשא ונכנס אליו לבקרו, אמר לו רבי שמעון כי "אילו הרופאים היו דואגים לחולים כשם שאנו דואגים לתלמידים, היו התוצאות הרבה יותר טובות..."

דוגמא אחת מיני רבים, כיצד דאג רבי שמעון לתלמידיו (הובא ב"תורה יבקש מפייהו"): פעם הגיעה קבוצה של בולשביקים קומניסטים במטרה לעשות פרעות בעיר (ובריינסק, מקומו של ר"ש). ביקש רבי שמעון להפגש עם מפקד הקבוצה.

והנה לפליאת הכל, כשרק ראה המפקד את רבי שמעון אמר לו: "כבוד הרב, כל אשר תאמר אלי אעשה כולל עזיבת העיר..." שאלו רבי שמעון בפליאה: "מדוע?" אמר לו המפקד: "יהודי אנכי, ובעבר למדתי בישיבה בטעלז בתקופה שהיית שם ראש ישיבה. פעם אחת ראית אותי שהיה חסר לי כפתור בבגדי, קראת לי לביתך וביקשת מהרבנית שתתפור לי כפתור במקום שחסר. במרוצת השנים נסחפתי ונעשיתי קומניסט, אבל את הרחמות והאיכפתיות שהרגשתי אצלכם לא אשכח לעולם!"

ואכן הקבוצה הזו עזבה את העיר כלעומת שבאה.

"אני אמסור להם את השיעור..."

מעשה שאירע לפני עשרות שנים בישיבת תפארת ציון: אחד מהרמיו"ם של הישיבה ביקש להוציא תלמיד מהישיבה בשל התנהגותו החמורה והשלילית במיוחד. כששמע על כך החזון איש (שהישיבה היתה קרובה ללבו) לא הסכים לכך בשום פנים כשהוא מתבטא: "צריך בית דין של כ"ג בשביל להוציא בחור מהישיבה".

אותו ר"מ לא וויתר. הוא הגיע בעצמו לחזון איש וטען שאם אמנם אין לשלח את הבחור מהישיבה, אבל הוא לא יכול למסור שיעור במחיצה אחת עם הבחור, השיב לו החזון איש מינייה וביה: "אם כך עליך לעזוב את התפקיד!"

המשיך וטען הלה כלפי החזון איש: "ומה יהיה עם שאר הבחורים שלא חטאו מי ילמד אותם?" השיב לו החזון איש: "אני אמסור להם את השיעור..."

ואכן למחרת הגיע החזון איש לישיבה ואמר את השיעור בעצמו... למותר לציין שביום המחרת, שב אותו ר"מ לתפקיד כשהוא מקבל בהכנעה את הוראתו של החזון איש

הלמות עמלים

שיעור לדורות...

דרכו של הגאון רבי שלמה היימן זצ"ל, הייתה למסור שיעוריו בהתלהבות גדולה, כאשר הוא מסביר כל פרט מדברי הגמרא ואת החידושים הטמונים בה בהתפעלות רבה.

יום אחד התחוללה בניו יורק סופת שלגים עזה... מוניות ואוטובוסים שיצאו לדרכם נתקעו בשלג ורק ארבעה בחורים בלבד הצליחו להגיע לשיעור, והם היו משוכנעים שרבי שלמה לא ימסור שיעור ביום כזה.

והנה הגיע רבי שלמה, ולא רק שמסר את השיעור, אלא עשה זאת באותה התלהבות והתרגשות, ובאותו להט אליו הורגלו תמיד. הם ישבו בפני ראש הישיבה, והאזינו לשיעורו שהיה נראה כאילו הוא נמסר בפני בית מדרש מלא וגדוש בחורים.

באמצע השיעור הפסיק רבי שלמה לרגע כדי לנות. או-אז פנה אליו אחד הבחורים ושאל אותו: "למדניו רבינו, הלא אנו רק ארבעה בחורים כאן?" השיב לו רבי שלמה: "מה אתה חושב, שאני מוסר את השיעור רק בפניכם, טעות בידך! כשאני מוסר את השיעור, אני מדבר אליכם, אל תלמידים ואל כל תלמידי תלמידים..."

בנתיבות המגיד

לקרב רחוקים ולסייע בידם לזכות באושר הרוחני שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "הקרב את מטה לוי" (פרק ג-ו)

ובמדרש רבה (פרק ג) הביאו חז"ל על פסוק זה את הפסוק "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה" ודרשוהו חז"ל על שבת לוי. וכתב בצוואת הבעל שם טוב שיטנו צדיק שנמשל ל"ארז" שאף שהוא גדול בתורתו, אינו משפיע על הזולת, כארז שהוא גדול אך אינו נושא פירות. מאידך, יש צדיק שנמשל ל"תמר" שמשפיע על הרחוקים ומקרבם לאביהם שבשמים כתמר שמפריח פרי. על שבת לוי דרשו פסוק זה. שאף שהיו עוסקים בתורה כארז, היו פורחים כתמר להשפיע על הבריות ולקרבם לתורה.

האור החיים הק' למד, בדרך רמז, מהפסוק הנאמר בתחילת חומש ויקרא (א-ב): "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה... תקריבו את קרבנך", שיש לאדם להשתדל לקרב לבבות בני ישראל לעבודת ה' ולזה יקרא קרבן לה', שכן ע"י חטא האדם יפרד הדבקות של ישראל אל אביהם שבשמים, והשי"ת יתאוה לקרב אותם אליו, וצויה להוכיח לרחוקים ולקרב לבם לעבודת ה', והגדיל שכר המזכה כמאמר התנא "כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו".

וזה מה שנאמר "אדם כי יקריב מכם" - "אדם" לשון חשיבות, יקריב מן הפחותים שבכם אשר פשעו בה' ונתרחקו מדבקותו יתברך, את זה יקריב, ולזה יקרא קרבן לה' כי יקריב נצר מטעיו קודש לשרשו. ואדם כזה אין צריך להביא לא נדר ולא נדבה, לא חטאת ולא אשם, שהרי כאמור, "המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו". ע"כ מדברי האוה"ח.

נוכל בדרך זו להוסיף ולרמוז בהמשך הפסוק "מן הבהמה תקריבו את קרבנכם" כלומר: יש לקרב את האדם "מן הבהמה" - להוציא אותו מן הבהמיות שבו, וכמש"כ אדם עיר פרא יולד. ולהעלותו למדרגת האדם השלם והנעלה. ועליו נאמר "אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה" (ירמיה טו-יט).

על גודל מעלתו הנשגבה, לה זוכה אדם שמקרב את זולתו לדרך התורה והמצוות, כתב החובת הלבבות (שער אהבת ה' - פרק ו) את הדברים הבאים: "וראוי לך אחי לדעת כי זכויותיו של המאמין, אפילו אם ירקיעו שחקים ויגיעו אל התכלית הרחוקה והנעלית ביותר בתיקון נפשו להשי"ת, ואפילו אם יהיה קרוב למלאכים במידותיו הטובות ובמנהגיו המשובחים ובאהבת הבורא ובהשתדלותו בעבודתו, אעפ"כ, לא יגיע בזכויותיו כריבוי הזכויות של מי שמורה לבני אדם את הדרך הטובה ומיישר את הרשעים אל עבודת הבורא, שזכויותיו נכפלות מכם הזכויות של אותם אנשים שקירב לתורה ולמצוות, בכך שעובדים הם את הבורא כל הימים והזמנים.

משל למה הדבר דומה? לשני סוחרים שהגיעו למדינה אחת ומכרו את סחורתם. לאחד היתה סחורה מועטת השוה מאה זהובים ואולם הוא הכפיל את רווחיו עשרת מונים, ואילו לשני היתה סחורה השווה אלף זהובים, אמנם הקרן שבידו גדולה, אך רווחיו הסתכמו כשווי הסחורה.

והנמשל: כך גם מי שמתקן רק את נפשו בלבד, יהיו זכויותיו מעטות. ואולם מי שמתקן לא רק את נפשו אלא מקרב ומתקן נפשות רבות, יוכפלו זכויותיו כפי זכויותיהם של כל האנשים שתיקן וקירב לעבודת השי"ת.

נשאל הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל מאדם שעסק בקירוב רחוקים, שיש בידו לבחור בין שתי הצעות עבודה בקירוב רחוקים. האחת לעבוד עם כאלו שכבר יש להם שייכות לדת וליהדות, והשניה עם חניכים שעדיין אין להם כל שייכות לאידישקייט ועליו לעוררם ולהטעים אותם מצוף היהדות. באיזו הצעה עליו לבחור?

השיב לו רבי שלמה זלמן, שיותר כדאי להקדיש את זמנו לחניכים שיש להם כבר שייכות לדת, מאשר לאלה שאין להם שייכות לשם דבר, כיון שזהו ספק אם בידו לקרבם ולהכניסם תחת כנפי השכינה. [ואין ספק מוציא מידי וודאי].

לבלי ידח ממנו נידח...

ליבו הגדול של כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל זצ"ל, הרגיש במצבו הרוחני של כל אחד מחסידיו. ומעשה שהיה בתחילת בין הזמנים כאשר נכנסו, כנהוג, בחורים מהישיבה להפרד לחיים טובים ולשלום, כדי לנסוע לביתם לכבוד החג. והרבי פטר כל אחד מהם לשלום, מלבד בחור אחד שלא פטרו לשלום. התחנן הבחור: "רצוני לנסוע לביתי" אמר לו הרבי: "הבה נצא לטייל קמעא..."

לימים סיפר הבחור, כי בהיכנסו לרבי ליטול את ברכת הפרידה, לא היה בדעתו לחזור לישיבה לזמן הבא, ותיכנן ללכת בעקבות אחיו הגדולים שהחלו לעבוד. כשיצא עמו הרבי לטייל אמר לו (בתרגום מאידיש): "כתוב בספרים שכשמקבלים להנהיג עדה, מקבלים כוחות... אתה מתכוון שלא לחזור". הבחור נדהם ושתק.

המשיך הרבי ואמר לו: "לאביך יש קדיש אחד. רק אתה. אם גם אתה אינך רוצה לחזור לישיבה, מה יהיה? אם תבטיחני שלכל הפחות תיכנס לשטיבל בכל בוקר ובכל ערב לשיעור, הנך יכול לנסוע".

ואכן, הבחור נתן לרבי את הבטחתו. בזכות הבטחתו זו לרבי, נשאר הבחור בעולמה של תורה ומצוות, והינו קובע עיתים מזומנות ורבות לתורה, כאשר צאצאיו אחריו נמנים עם טובי האברכים.

מתוך מאמר

להוציא יקר מזולל...

באחד מימי הפורים, נכנס בחור בלתי מוכר, בן שש עשרה, מאחת הישיבות, לביתו של רבינו הגרא"מ שך זצ"ל והתלונן בפניו שיש לו קושי בלימודו מחמת ספקות באמונה. אמר לו הרב שך כי מכיון שבפורים ישנם הרבה אנשים שצובאים על ביתו אזי אין באפשרותו להקדיש לו את הזמן הדרוש, אבל יקבע לו זמן לדבר איתו ביום ראשון של בין הזמנים בראש חודש ניסן, בשעה תשע בבוקר.

והנה בראש חודש ניסן נשמעה נקישה על דלת ביתו של הבחור בירושלים. כשנפתחה הדלת נדהם הבחור לראות את הרב שך עומד מולו. מתוך פליאתו הגדולה שאל הבחור על מה טרח הרב שך בגילו המופלג להגיע עד לביתו בירושלים. ענה לו הרב שך בפשטות: "הרי קבענו לשיחה ביום ראשון של בין הזמנים בשעה תשע, וחששתי שאולי אינך חושב שדיברתי ברצינות לכן באתי אליך לביתך לשוחח איתך..."

לאחר מכן נשאל הבחור האם הרב שך ענה לו על ספקותיו באמונה. והשיב: "אחרי שראיתי שגדול הדור בגיל של תשעים שנה יכול להטריח עצמו עד לירושלים כדי ללמד ולעזור לבחור צעיר שאיננו מכירו, כבר לא היו לי עוד קושיות..."

הלמות עמלים

"היכן האחריות שלכם?!"

סיפר מפקח רוחני באחד מתלמודי התורה, שהוקמו במיוחד לצורך אוכלוסיה חרדית, מודרנית יותר (שההורים עובדים לפרנסתם): "אחד מהורי הילדים, החל להתדרדו במצבו הרוחני להכניס לביתו עיתונים פסולים וללבוש בגדים שאינם מקובלים וכיו"ב. באו הורי הילדים והתלוננו: עד מתי נחזיק את הילד שלו בחיידר... הם שוב ושוב לחצו שאוציא את הילד מהחיידר. ענית להם שאיני מוציא ילד מהחיידר לפני שאקבל את אישורו של הגרא"ל שטיינמן זצ"ל.

"נכנסנו לשאול. שמע הרב שטיינמן ושאל: "איך הילד?" ענית: "ילד עדין. לומד טוב ומתנהג כראוי. לא רואה סיבה לזרוק אותו... אבל יש כמה הורים שלוחצים לזרוק אותו בגלל האבא..."

היה זה אחר תפלת שחרית והרב שטיינמן יצא לחדר השני לחלוץ את תפיליו. לפתע החל לזעוק זעקה גדולה ונוראה מעומק לבו הטהור: "מה הם רוצים לתת לאבא הזה פרס? הוא הרי לא רוצה שהבן ילמד תורה! אז מה הם רוצים להביא לו את הפרס הביתה?! לזרוק את הבן שלו לרחוב?! היכן האחריות שלכם על העתיד שלו?!" ההורים שמעו בחוץ את זעקותיו של הרב שטיינמן וכמובן הנידון ירד מסדר היום.

מתוך ראיון עמו

ומי בעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

חמישה מי יודע? / הרב נפתלי וינברג

שאיננו באים לפרשן את הנהגתו של הקב"ה, ומי יבוא בסוד אלוקים. אך חובה שנשאל את עצמנו מה הקב"ה רוצה שנלמד מהאירועים הדרסטיים! והוא רוצה שנתבונן על הכל במבט אנושי, וננסה "להקשיב" לדברים שהוא מבקש להעביר לנו דרך המאורעות.

נתבונן נא לרגע, חורבן ביהמ"ק הראשון והשני לא היה מיד לאחר שהתנהגו לא כראוי, אלא לאחר מאות שנים של קלקול, שכבר הקב"ה אמר "עד כאן". לענ"ד לאחר עשרות שנים של הדרדרות 'נזרקנו' מה'מקדש מעט' שלנו.

אם נרצה לחזור למקדש מעט וכ"ש לבית המקדש עלינו לחשוב כדלהלן שגם בחיי היום-יום הקב"ה מדבר איתנו, אבל כאן הוא כבר צועק. צועק שנחזור בתשובה! שְׁנִשְׁתַּנֶּה! שלא נחשוב ש"אנחנו בסך-הכל בסדר"! שלא נהיה שקועים בתרבות יוון! שלא נתנהל בהתאם לרעיונות "דמוקרטיים" כאשר הם סוטים מן האמת! שלא נהיה שקועים באנוכיות! באגו! ובוודאי שלא ניכשל ברשימה השחורה הלזו בתחושת של "פרומקייט".

הנה רשימה של נושאים, שכל אחד מהם מהווה עולם רוחני מלא:

אהבת חניס ולא שנאת חניס.

לדבר רק דיבורים חיוביים. אם אין, עדיף לשתוק.

צניעות בלבוש, וברמת החיים ואופי השמחות. לא לנהות אחרי חומריות.

להנות לחלוק עם הזולת ככל שמתאפשר, ולא במידה המינימלית.

לכבד בתי כנסת ומדרש, ולהימנע בהם מדיבורים אסורים.

לחנך למידות טובות ודרך ארץ בדרכי נועם, ולא לסמוך רק על מוסדות החינוך.

לקיים תורה ומצוות לשמה – ככל הניתן ולא להסתפק במאמר חז"ל "לעולם יעסוק... שלא לשמה...".

תפילה אמיתית ואיכותית, ולא כמצוות אנשים מלומדה ובמהירות.

למעט בחופשות במוסדות הלימוד.

* * *

קוראים יקרים! אתם השותפים שלנו לחיזוק שעלינו לנקוט בו. כל אחד ישתדל לשוחח על הדברים עם חמישה מכרים, ונשמח מאוד לקבל מאתכם משוב ובעזרת השם נפרסם את הדברים לתועלת כולנו.

ניתן לשלוח באימייל: (AHAVEMET@012.NET.IL), בפקס: (077-7671812) או להשאיר הודעה בתא-קולי (02-5671812). ברוכים תהיו!

המאמרים שפורסמו כאן ועסקו בהתמודדות הרוחנית והערכית שלנו מול הנגיף, הניבו תגובות חמות בנוסח "קלעתם למטרה!" וכדו'.

אך מה שבעיקר חשוב זה לא אם התוכן "מצא חן" - בעינינו ובעיני אחרים, אלא אם הוא אכן גרם לשינוי - אצלנו ואצל אחרים.

* * *

לפני שנמשיך, אנו פונים אליכם קוראים יקרים בבקשה מעומק הלה. ולא! אנחנו לא מתכוונים להתרים אתכם כעת...

מכיוון שאף פעם לא התמנינו לְשִׁמֵשׁ כ"מוכיחים בשער", אנו קוראים לכל קהל הקוראים הבה נגרום למהפך הנצרך **בכוחות משותפים**. ובמישור המעשי: כל אחד מהקוראים ישתדל לְפַתַח-שִׁיחָה עם חמישה אנשים, ויתעניין אצלם היכן הם עומדים מול הקורונה? האם ההתרחשות ההיסטורית הלזו גרמה אצלם למהפך - או האם הם לפחות מְתַכַּנְּנִים מהפך בקרוב?

תקוותנו, ובוודאי גם תקוותכם קוראים נכבדים, שכולנו ניקח על עצמינו לתקן תחום מסוים - אבל באופן דרסטי.

* * *

זה כבר לא סוד שהציבור החרדי נפגע מהקורונה, יותר מכל ציבור אחר בארץ. הן ביחס למספר הנדבקים, הן בכמות החולים המשמעותית וגם ביחס לכמות הנפטרים הגבוהה רח"ל (וחישוב מהיר שערך ת"ח שליט"א כבר לפני שבועיים, הוכיח שהסטטיסטיקה הפשוטה מוכיחה שחור על גבי לבן שלפחות 30 יהודים שילמו בחייהם על הזכות לגור בבני-ברק. אך לא נאריך כאן בנושא זה)

האם יעזור לנו לחפש את "האשמים"? וכי אם נצליח להוכיח שהסינים אשמים בקורונה - זה מה שירפא את החולים? ואם נסביר מה הסיבות שגרמו להתפשטות המואצת בקרב החרדים - זה ישיב את המתים לתחייה?

כל החשבונות והתיאוריות לא נוגעות לעצם הענין. הגישה שלנו לנושא צריכה להיות מתוך דעת-תורה שאומרת: הקב"ה דורש מאתנו יותר. אנחנו המלומדים. אנחנו המחונכים. יש ממי לדרוש! האחריות על כתפינו!

* * *

וכאשר לאור זאת אנו מתבוננים במצבנו, המצב - איך נאמר - לא ממש מחמיא. סליחה על המילה, אבל: נכשלנו. ולא באירוע נקודתי כזה או אחר, כי אם בכל הרצף. ברשימה לא קטנה של תחומים שזכו במשך שנים ארוכות להזנחה.

ומי לא יודע שכאשר מתמלאת הסאה אומר הקב"ה: דו! עד כאן. חייבים לעצור את ההתדרדרות. בכל ההיסטוריה זה היה כך, המדרון שלפני האינקוויזיציה, שלפני השואה וכו'. יובהר

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il